

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Juan Gerebarrena Solozabal Larriñe

*Markina-
Xemein,
Bizkaia (1933)*

Aurkibidea

Biografia

Iturreta auzoko Larriñe baserrian jaio zen eta gurasoak ere Iturretakoak bertakoak zituen. Zortzi neba-arrebatatik seigarrena zen. Umetan, baserriko beharretan lagundu behar izaten zuen, baina beti eduki zuen zestan ibiltzeko astia. Gauzak honela, hogeita bi urte zituela jokatu zuen lehenengoz profesional Durangon. Hala ere, laster utzi zuen zaletasuna altzari-denda zabaltzeko. Gaztea zela zesteru ikasten hasi zen, ofizioa ikasten. Zesta asko egin zituen, baina ez zuen bere burua zesteru ontzat. Geroago, altzari-denda zabaldu zuen Markinan.

Zintak

MAR-057

- **Proiektua:** Markina-Xemeingo ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxazarra, Ainhoa
- **Data:** 2013-09-26
- **Iraupena:** 65 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxazarra, Ainhoa

Pasarteak

1. Aita Ameriketara

- **Erref:** MAR-057/002
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:03:41. **Bukatu:** 00:04:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Diaspora » Disporara bidaia » Diasporara joateko arrazoiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Diaspora » Euskaldunak diasporan » Diasporatik itzulera

Laburpena:

<p>Aita Ameriketara ibili zen eta itzuli zenean Larriñe baserria erosi zuen, Juanen jaiotetxea. Lehenengo, Frantziara joan zen aita soldadutzarik ez egiteko, eta handik Ameriketara.</p>

2. Eskola erdaraz eta dotrina euskaraz

- **Erref:** MAR-057/003
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:04:47. **Bukatu:** 00:06:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Auzoan bertan zeukaten eskola, baina ez ziren sarri joaten. Batez ere, dotrina ikasten zuten. Etxe gehienetan mutilek alde egin behar izaten zuten beste baserri batera morroi. Erdara gutxi zekiten orduan umeez, baina eskolan erdaraz egin behar izaten zuten. Dotrina, ostera, euskaraz irakasten zieten fraideek.

3. Lehenengo jaunartzea

- **Erref:** MAR-057/005
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:08:12. **Bukatu:** 00:09:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak

Laburpena:

Lehenengo Jaunartzea zortzi bat urte zituela egin zuen Juanek, Xemeinen. Traje urdin batekin egin zuen, anaia zaharrarena edo auzokoren baterena. Orduan ez zen gaurko moduko ospakizunik egiten eta ezta oparirik ere.

4. Herrira baserriko produktuak saltzera

- **Erref:** MAR-057/006
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:09:34. **Bukatu:** 00:11:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Gurasoek baserrian egiten zuten behar. Baserriko jeneroak saltzen ateratzen zuen amak diru apurra: txahalen bat, oiloren bat, arrautzak... Herrian saldutakoarekin ateratzen zuen diruaz etxerako gauzak erosten zituen, laranjak esaterako. Azoka eguenero egiten zuten eta feria hilean behin.

5. Parrandak musean jokatzeko

- **Erref:** MAR-057/007
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:11:06. **Bukatu:** 00:14:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Auzoko gizonak beti jaisten ziren Markinako feriara. Batzuk zapatuan jaitsi eta astelehenean agertzen ziren etxean parranda egin ostean. Musean ibiltzen ziren orduan. Euren tabernan ere egun bi eta hiru pasatu izan dituzte zenbaitek musean jokatzeko. Markinako hotelera ere jaisten ziren batzuk musean aritzera.

6. Auzoko tabernan gizonak baino ez

- **Erref:** MAR-057/008
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:14:10. **Bukatu:** 00:16:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Euren etxean taberna egon zen eta bertan batzen ziren auzokoak domeketan. Orduan, ardoa, gaseosa, anisa, koñaka, kasa eta gailetak edukitzen zituzten. Jateko, txorizoa eta arrautzak ateratzen zituzten, bateren batek eskatuz gero. Orduan ez zen emakumerik sartzen tabernetan.</p>

7. Auzoko ermitan domeketako mezak

- **Erref:** MAR-057/012
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:21:00. **Bukatu:** 00:22:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Domeketako meza auzoko ermitan edukitzen zuten. Fraideren bat joaten zen meza esatera auzora Markinatik. Latinez izaten ziren orduko mezak eta euskaraz sermoiak.

8. Hildakoari gaubela

- **Erref:** MAR-057/013
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:22:45. **Bukatu:** 00:24:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Jendea etxean hiltzen zen eta lepoan eraman behar izaten zuten gorpua elizara. Anderu esaten zieten gorpua eramaten zutenei. Hala ere, gorpua eraman aurretik gaubela egiten zuten etxean.

9. Soroak bedeinkatzea

- **Erref:** MAR-057/015
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:27:27. **Bukatu:** 00:28:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Urtean behin, abadea baserrietara joaten zen soroak bedeinkatzera. Askotan, baserri guztietara joan barik, behin baino ez zuen ematen bedeinkazioa baserri guztietarako. San Juan egunean lizar gurutzeak jartzen zituzten ateetan.

10. Argindarra eta petrolio-argia

- **Erref:** MAR-057/018
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:32:33. **Bukatu:** 00:34:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Beti ezagutu izan du argindarra etxean, baina intentsitate gutxikoa. Hala ere, petrolio-argia erabiltzen zuten. Karburoa gero etorri zen. Arriskutsuak izaten ziren karburoa eta petrolio, etxeak erretzeko arriskua zegoen eta.

11. Etxean urik ez

- **Erref:** MAR-057/020
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:36:02. **Bukatu:** 00:38:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Auzoko etxe gehienetan ez zegoen urik Juan gaztea zenean. Hala ere, hurran zeukaten iturria eta labaderoa. Egutero joan behar izaten zuten iturrira kantinek urez betetzera. Norberaren gorputza garbitzea ere baldeekin egin behar izaten zuten.

12. Arropa garbitzea emakumeen lana

- **Erref:** MAR-057/021
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:38:04. **Bukatu:** 00:39:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Euren etxe kontratan zeukaten labaderoa eta etxean bertan arropa sikatzeko alanbreak jartzen zituzten. Lan hau emakumeen lana izaten zen.

13. Ganadua etxeko diru iturri

- **Erref:** MAR-057/023
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:40:17. **Bukatu:** 00:41:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Ganaduak kanpora atera behar izaten zituzten egunero, asketara ura edatera. Ganadua ondo zaindu behar izaten zuten, txahalak saltzen ateratzen zuten dirua eta. Tratanteei saltzen zizkieten txahalak.

14. Markinako frontoia eta probalekua

- **Erref:** MAR-057/025
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:43:04. **Bukatu:** 00:45:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

<p>Pilotan zaletasun handia eduki zuen Juanek gaztetan. Markinako frontoia estalita ezagutu izan du beti, baina lehen irekia ei zen. Probalekua ere bertan egon zen. Markinan idi-proba handiak egiten ziren azaroan.</p>

15. Bizkaitarren eta gipuzkoarren arteko apustua

- **Erref:** MAR-057/026
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:45:28. **Bukatu:** 00:46:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Behin, idi-probarako desafioa egin zuten Markinako batzuek giputz batzuen kontra. Gutxigatik, bizkaitarrek galdu zuten. Jokoa galdu eta Eibarren astoa utzita itzuli ei ziren.

16. Idiak probetarako prestatzen

- **Erref:** MAR-057/027
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:46:36. **Bukatu:** 00:49:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Soroko beharrak eginez prestatzen zituzten idiak probetarako. Jaten ere ondo ematen zieten, baina proba aurretik kontuz ibili behar izaten zuten, pisatu egiten zituzten eta. Behin, auzoko batek beste auzo batekoei bota ei zien probarako desafioa.

17. Pilotari profesional ibili zen

- **Erref:** MAR-057/030
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:54:02. **Bukatu:** 00:56:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Juan umetan hasi zen pilotan, baina gero profesional ere ibili zen. Hamazortzi urte zituela, Burgosera joan zen jokatzera. Gero, han egin behar izan zuen soldadutza ere. Etxera itzuli zenean ofizioa ikasten hasi zen: zesteru. Orduan ere, lantzean behin partiduak jokatzen zituen. Partiduko laurehun pezeta kobratzen zituen.

18. Debuta Durangon

- **Erref:** MAR-057/033
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:59:27. **Bukatu:** 01:01:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Mutiko guztiak jaisten ziren Markinako frontoira pilotan jokatzera. Eurek euretara jokatzen zuten. Juanen debuta Durangon izan zen, hogeita bi bat urte zituela.

19. Zestoak egiten

- **Erref:** MAR-057/035
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 01:01:24. **Bukatu:** 01:03:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:

Zesteru ikasi zuen Juanek. Gaztaina da zestoak egiteko erabiltzen den materiala eta zumitza josteko. Amaieran eskularrua josten zaio gaineratik zestoari. Onena zesto bigunak egitea ei da, pilotak hobeto gelditzeko.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com